

„Dobrostan – kluczowy element nowoczesnej hodowli i zdrowia zwierząt”**Sell-Kubiak Ewa****DOSKONALENIE GENETYCZNE ZWIERZĄT: DOBROSTAN ŚWIŃ I DROBIU**

Katedra Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
ewa.sell-kubiak@puls.edu.pl

Omówienie dobrostanu zwierząt w kontekście doskonalenia genetycznego trzody chlewnej i drobiu wymaga zarówno patrzenia w przeszłość jak i w przyszłość. Wynika to z faktu ogromnych zmian w podejściu do hodowli zwierząt w ostatnich 50 latach. Przeszliśmy w tym temacie ogromną ewolucję od skupiania się wyłącznie na produkcji i ilości do uwzględniania dobrostanu i długowieczności zwierząt, zrównoważonego rozwoju i potrzeb konsumentów. Selekcja genetyczna może doskonalić zdrowotność zwierząt, ich odporność na choroby, długowieczność, a nawet behavior. Najbardziej powszechne jest stosowanie narzędzi genetyki ilościowej dzięki czemu osiągnięto ogromne postępy np. dla przeżywalności czy ujednolicenia masy urodzeniowej prosiąt. Bardziej skomplikowane modele pozwoliły na wykorzystanie potencjału selekcji pod kątem bardziej „społecznych” niosek, które są lepiej przystosowane do grupowego utrzymania. Nowe narzędzia analityczne i rozwój technologii pozwala nam na poszerzanie listy zbieranych fenotypów, szczególnie tych trudno mierzalnych a związanych z dobrostanem. Prowadzone są między innymi prace nad zrozumieniem genetycznego podłoża odporności na szok cieplny świń z wykorzystaniem metabolomu krwi świń, natomiast sztuczna inteligencja pomaga przeanalizować setki godzin materiału wideo, żeby wskazać lochy o lepszych predyspozycjach jako matki lub określić korzystanie z kurnika przez nioski i określić dzięki temu ich poziom dobrostanu. Przyszłość niesie też ze sobą zastosowanie edycji genomu, gdyż coraz łatwiej wskazać jej potencjalne zastosowania w hodowli zwierząt, szczególnie, że głównie są te prace prowadzone dla dobrostanu zwierząt, więc stają się etycznie akceptowalne. Jako przykłady można wskazać wyeliminowanie konieczności selekcji piskląt płci męskiej w przemyśle jajczarskim i stworzenie świń odpornych na PRRS. Jednak jednocześnie nikt nie jest zainteresowany świniami bez ogonków, choć taka oferta też spływa do firm hodowlanych. Doskonalenie genetyczne świń i drobiu pod kątem dobrostanu jest nie tylko procesem ważnym, ale też oczekiwanym przez konsumentów. Choć jest to proces długotrwały i kosztochłonny, przynosi wymierne korzyści dla zwierząt gospodarskich.

„Dobrostan – kluczowy element nowoczesnej hodowli i zdrowia zwierząt”
